

ภาษาบาลี ๑ คำ คติธรรมประจำสัปดาห์ “อุชุกตา — ความเป็นผู้ตรง”

อุชุกตา อ่านตามภาษาบาลีว่า อุ - ชุ - กะ - ตา มาจากคำว่า อุชุก (ผู้ตรง) กับคำว่า ตา (ความเป็น) รวมกันเป็น อุชุกตา แปลว่า ความเป็นผู้ตรง หมายถึง เป็นความเกิดขึ้นเป็นไปของกรรมฝ่ายดี เมื่อกรรมฝ่ายดีเกิดขึ้น ย่อมตรง ไม่เป็นไปทางฝ่ายอกุศลโดยประการใดๆ เลย เมื่อกล่าวถึงความเป็นจริงของกรรมแล้ว ก็ไม่มีสัตว์ ไม่มีบุคคล ไม่มีตัวตน มีแต่กรรมเท่านั้นที่เกิดขึ้นทำกิจหน้าที่ แม้แต่ความเป็นผู้ตรง ก็คือ ความเกิดขึ้นเป็นไปของสภาพกรรมฝ่ายที่เป็นนามธรรม คือ จิต และ เจตสิกกรรม ที่เกิดร่วมด้วย ซึ่งตรงต่อความดี ตามข้อความในอัฐธสาลีนี้ อรรถกถา พระอภิธรรมปิฎก ธรรมสังคณีปกรณ์ ว่า ภาวะแห่งขันธ ๓ (เวทนาขันธ, สัญญาขันธ, สังขารขันธ) อันตรง และ วิญญาณขันธ(จิต) อันตรง เรียกว่า อุชุกตา.

พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง ทุกคำเกิดจากพระปัญญาตรัสรู้ของพระองค์ เป็นคำที่มีค่าอย่างยิ่ง เป็นไปเพื่อประโยชน์ คือความเข้าใจถูกเห็นถูกโดยส่วนเดียว ไม่มีโทษเลยจากคำจริงที่พระองค์ทรงแสดง และผู้ที่จะได้รับประโยชน์จากพระธรรมนั้น ต้องเป็นผู้มีความตรงจริงใจที่จะฟังที่จะศึกษา เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง เพื่อขัดเกลาความไม่รู้ของตนเองที่สะสมมาอย่างมากมายยาวนานในสังสารวัฏฏ์ ซึ่งถ้าไม่เริ่มฟังพระธรรมตั้งแต่ในขณะนี้ ก็ชื่อก็บอกยังไม่เริ่มที่จะขัดเกลาความไม่รู้ นั่นหมายความว่า จะเป็นผู้ไม่รู้ต่อไปเรื่อย ๆ สะสมความไม่รู้เพิ่มมากขึ้นต่อไปไม่พ้นจากทุกข์ในสังสารวัฏฏ์

ความเป็นผู้ตรง จริงใจ ย่อมเป็นสภาพธรรมที่อุปการะส่งเสริมเกื้อหนุนให้กุศลธรรมทั้งหลายเกิดขึ้นและเจริญขึ้น เพราะว่าตรงต่อการที่จะขัดเกลากิเลสของตนเอง แม้ขณะใดที่กุศลจิตไม่เกิดแล้วก็จะลึกซึ้งได้ว่า ควรที่จะเป็นผู้มีความจริงใจต่อการเจริญกุศล อย่างนี้ก็จะปัจจยหนึ่งที่จะทำให้กุศลเกิดขึ้นได้ หรือว่าในขณะที่อกุศลกำลังเกิด ไม่เป็นผู้ที่จริงใจที่จะละคลายอกุศล ขณะนั้นก็เป็นโอกาสให้อกุศลเกิดขึ้น แต่ว่าขณะที่อกุศลเกิดแล้ว เป็นผู้ที่จริงใจต่อการที่จะละคลายอกุศล ขณะนั้น กุศลก็เกิดขึ้นต่อไปได้

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงตรัสรู้ความจริงแล้วทรงแสดงความจริงตลอด ๔๕ พรรษาเพื่อประโยชน์เกื้อกูลแก่สัตว์โลก เป็นมรดกที่ล้ำค่าที่พระองค์ทรงมอบให้แก่สัตว์โลก แม้ว่าจะเสด็จดับขันธปรินิพพานแล้ว แต่พระธรรมที่พระองค์ทรงแสดงเป็นศาสดาแทนพระองค์ และพระธรรมก็ได้ดำรงสืบต่อมาจนกระทั่งถึงยุคนี้สมัยนี้ เป็นที่น่าพิจารณาว่า ไม่ว่าทรัพย์สินเงินทองนั้นจะมีสักเท่าไรก็หมดไป จะจากโลกนี้ไปได้ทุกขณะ โดยที่ไม่สามารถทราบได้ว่าจะเป็นเมื่อใด และทรัพย์สมบัติที่ว่า มีจะมากหรือน้อย ก็ไม่สามารถที่จะติดตามไปได้ แต่ความเข้าใจถูกที่ได้เริ่มต้นแม้เพียงเล็กน้อยจากการได้อาศัยคำจริงแต่ละคำที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง ก็จะทำให้ไม่เข้าใจผิด และยิ่งจะสะสม

มีกำลังมากขึ้น ก็ทำให้มีความมั่นคงในความเป็นจริงของธรรมยิ่งขึ้น ทำให้รู้เลยว่าความจริงมีอยู่ ทุกขณะและไม่ได้มีความเข้าใจมาก่อนเลยจนกว่าจะได้ฟังคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ด้วยความเคารพ ละเอียดย รอบคอบพิจารณาไตร่ตรองตามพระธรรมที่ได้ฟัง ไม่ใช่ว่าพระองค์จะนำพระปัญญาของพระองค์ไปให้ใครได้ แต่ด้วยพระมหากรุณาที่ทรงบำเพ็ญพระบารมีมาประกอบด้วยพระญาณที่สามารถที่จะทำให้ทุกคำของพระองค์เปิดเผยความจริงให้คนเริ่มเข้าใจถูกต้อง ในสิ่งที่มีจริงตรงตามความเป็นจริง จึงต้องฟังแล้วฟังอีกบ่อยๆ เนืองๆ ไม่ขาดการฟังพระธรรม ค่อยๆ สะสมความเข้าใจถูก เห็นถูกไปทีละเล็กละน้อย

การศึกษาพระธรรม การศึกษาพระธรรม ไม่ใช่เพื่ออย่างอื่นเลย ไม่ใช่เพื่อลาภ ยศ สรรเสริญ แต่ว่าเพื่อให้เข้าใจถูกเห็นถูกในลักษณะของสภาพธรรมที่กำลังปรากฏในขณะนี้ ตามความเป็นจริง เพื่อขัดเกลากิเลส เพื่อละความไม่รู้ ฟังพระธรรมเพราะรู้ว่ามีความไม่รู้และกิเลสมากมาย กิเลสมากมายอย่างนี้จะเก็บไว้ทำไม ไม่ควรเก็บไว้ ควรที่จะได้หาทางขัดเกลาละคลาย ปัญญาเป็นสภาพธรรมที่ตรง ที่จะเห็นโทษของอกุศล และเห็นประโยชน์ของกุศล เพราะฉะนั้น ต้องมาจากความรู้ถ้าเป็นกุศล สำหรับอกุศลแล้ว มาจากความไม่รู้ เพราะไม่รู้จึงเป็นทุกข์มากมาย เป็นทุกข์เพราะโลภะบ้าง เป็นทุกข์เพราะโทสะบ้าง เป็นทุกข์ในสารพัดเรื่อง เพราะความไม่รู้ แต่ถ้าเป็นปัญญา ไม่มีทางที่จะนำมาซึ่งความทุกข์ความเดือดร้อนใด ๆ เลย

บุคคลผู้ที่เป็นชาวพุทธ ที่กล่าวว่า มีพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง ถ้าเป็นผู้ตรง จริใจ ก็จะต้องศึกษาพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง เพื่อรู้ว่าพระปัญญาคุณนั้นทรงตรัสรู้อะไร เพราะทุกคนรู้ว่าที่จะเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ ไม่ใช่เกิดมาในวงศ์ศากยะ แต่ต้องเป็นพระปัญญาคุณ เพราะเหตุว่าตอนที่พระองค์ยังเป็นเจ้าชายสิทธัตถะนั้น ไม่ใช่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลย แต่เมื่อทรงตรัสรู้ความจริงของสภาพธรรมแล้วถึงความเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่มีใครเปลี่ยนแปลงพระนามนี้ได้เลย เพราะเป็นพระคุณนาม ด้วยพระปัญญาคุณ พระบริสุทธิคุณ พระมหากรุณาคุณ เหนือบุคคลใดทั้งสิ้นในสากลจักรวาล แม้แต่เทวดาก็ยังมาเฝ้ามากราบทูลถามปัญหากับพระองค์เพื่อความเข้าใจพระธรรมที่พระองค์ได้ทรงแสดง แม้แต่พรหมบุคคลที่เกิดในภพภูมิที่สูงกว่าเทวดายังต้องมาเฝ้ากราบทูลถามปัญหากับพระองค์เช่นเดียวกัน แสดงให้เห็นว่า ไม่มีใครในจักรวาลใดๆ ทั้งสิ้นที่จะมีปัญญาเสมอพระองค์ แล้วชาวพุทธได้ยินชื่อนี้ มีโอกาสได้ฟังได้ศึกษาพระธรรมซึ่งสืบทอดมาจนถึงยุคนี้สมัยนี้ ก็ควรที่จะได้ศึกษาโดยละเอียดด้วยความเคารพอย่างยิ่งในความเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คือศึกษาแต่ละคำที่พระองค์ทรงแสดงให้เข้าใจจริงๆ เมื่อนั้น ก็จะชื่อว่าเป็นชาวพุทธที่แท้จริง สมกับชื่อว่าเป็นชาวพุทธที่มีพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง

ถ้าแต่ละคนในประเทศชาติมีคุณธรรม มีคุณความดี มีความเข้าใจพระธรรม ย่อมจะไม่มีปัญหาเลย ไม่เดือดร้อน มีแต่ความสงบสุข เพราะเป็นกุศล แต่ทั้งหมดที่เกิดความวุ่นวาย เกิดความไม่สงบเป็นเพราะอกุศล อกุศลทั้งหลายจะค่อยๆ ละลดลงไปได้อย่างไร ถ้าไม่มีปัญญาก็จะไม่ได้เลย เพราะฉะนั้น ก็เป็นโอกาสที่มีค่ายิ่งที่เกิดมาเป็นมนุษย์แล้วได้พระฟังธรรม ศึกษาพระธรรม ได้สะสม

ความเข้าใจถูกเห็นถูก เพื่อเป็นคนดียิ่งขึ้น มีปัญญาเป็นเครื่องนำทางชีวิตที่ดี นำไปสู่คุณความดี
ทั้งปวง ตรงต่อการที่จะได้สะสมคุณความดี เพื่อขัดเกลากิเลสของตนเองต่อไป.

[ชมรมบ้านธัมมะ มศพ. : www.dhammahomefellowship.com, โทร. ๐๘๑-๘๓๒๐๕๗๗]